

Kittilä Levi Riikonmutka

Arkeologinen inventointi 2024

Arttu Tokoi
Maanala Oy

Tutkimuksen perustiedot

Kohde: Kittilä Levi, kiinteistö 261-405-14-20

Tutkimuksen tyyppi: arkeologinen inventointi

Tavoite: selvittää onko alueella arkeologisia kohteita

Kenttätyöaika: 4.–5.10.2024

Tutkijat: FM Arttu Tokoi, Maanala Oy

Tilaaja: Kellostapuli Oy

Aiemmat arkeologiset inventoinnit: –

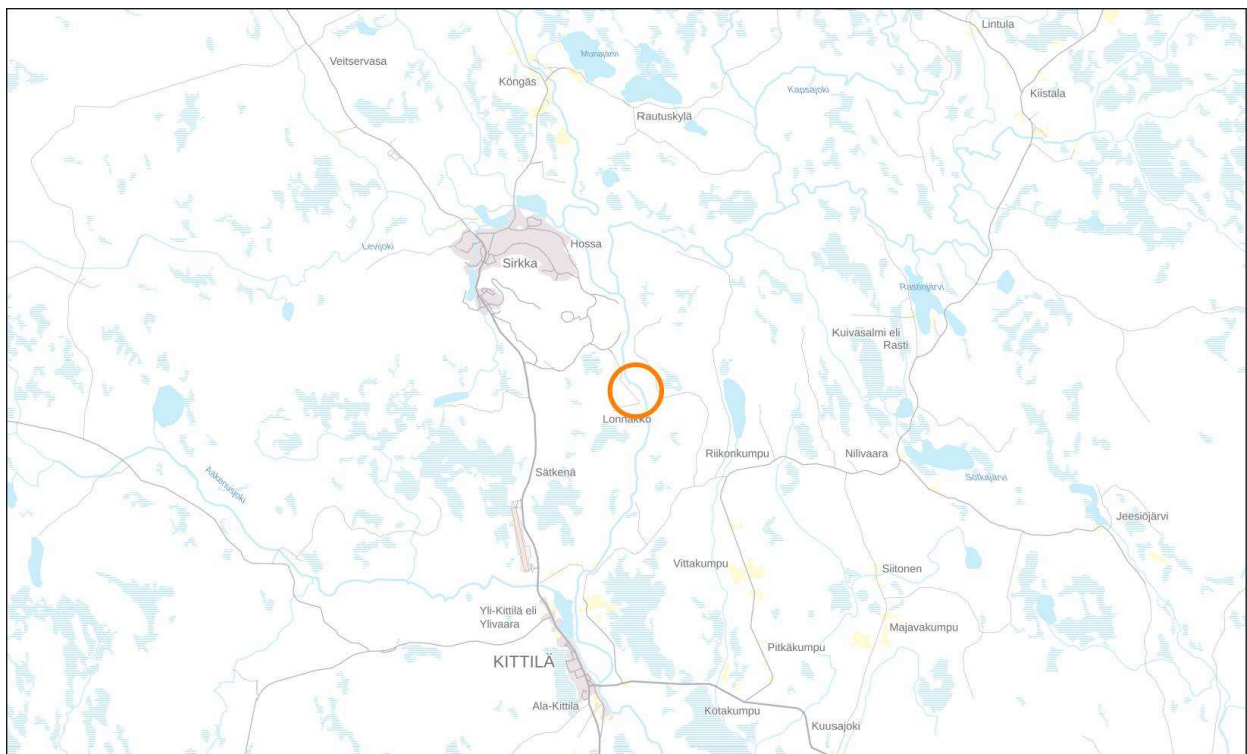
Alkuperäinen arkistoaineisto digitaalisine valokuvineen: Maanala Oy. Raporttikopiot pdf-muodossa: Museoviraston arkisto, alueellinen vastuumuseo ja työn tilaaja.

Raportin kuvat: Arttu Tokoi

Raportin karttakoordinaatit: ETRS-TM35FIN (N 2000)

Talletetut esinelöydöt: –

Tulos: Suunnitelma-alueelta ei entuudestaan tunnettu arkeologisia kohteita, eikä inventoinnissa löydetty uusia.

Kuva 1. Tutkimusalue sijaitsee oranssin ympyrän sisällä. Pohjakartta: Maanmittauslaitos.

Kansikuva: Ounasjokirantaa alueen kohdalla. Taustalla Levi. Kaakosta.

1. Tausta ja tutkimustehtävä

Inventointi liittyy ranta-asemakaavan laadintaan kiinteistöllä 261-405-14-20 Kittilän Levillä. Alueen pinta-ala on 10,6 hehtaaria. Kiinteistö rajoittuu Ounasjokeen.

Kellostapuli Oy tilasi alueen arkeologisen inventoinnin Maanala Oy:ltä 30.8.2024. Maastotyön teki FM Arttu Tokoi 4.–5.10.2024.

2. Menetelmät ja käytetyt aineistot

Valmistelemina töinä käytiin läpi Maanmittauslaitoksen 5 p (5 pistettä neliömetrille) laserkeilausaineistoon pohjautuva korkeusmalli. Alueelta ei havaittu tästä arkeologisesti kiinnostavia anomaliaita.

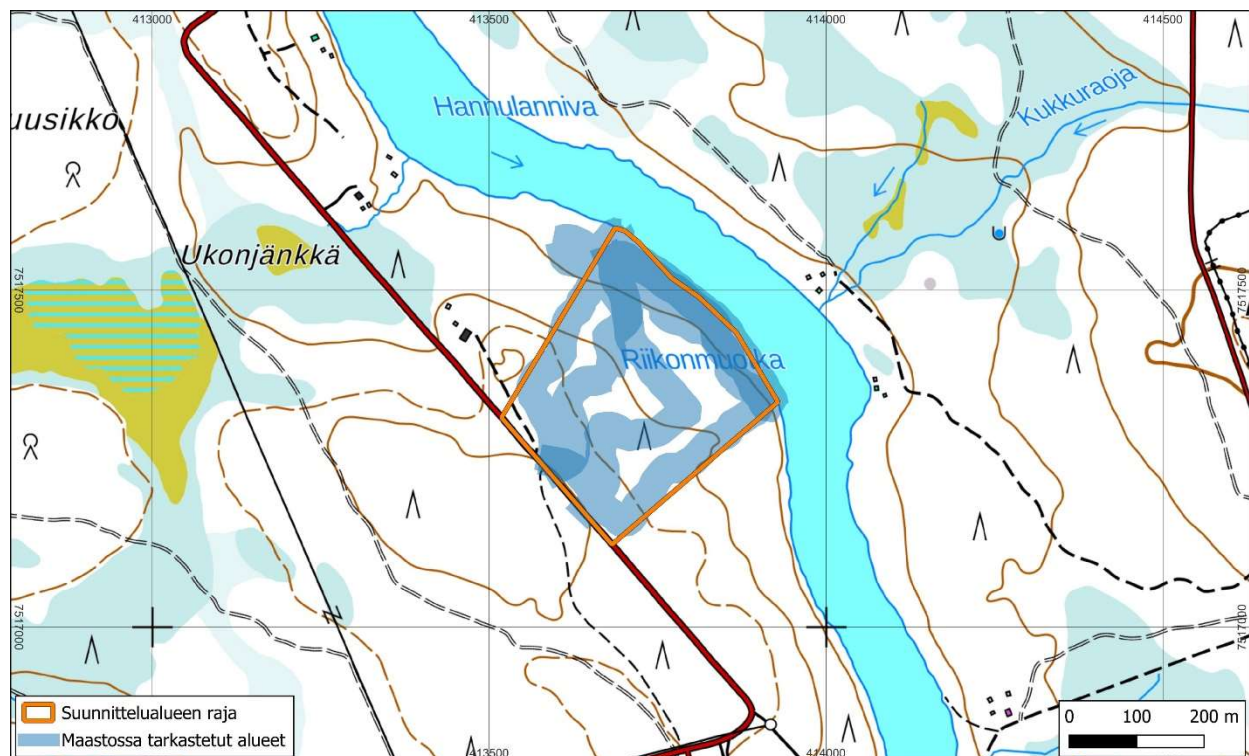
Lisäksi tutustuttiin hankealueen historialliseen maankäyttöön vanhojen karttamateriaalien pohjalta.

Aluetta koskevat isojakokartat ovat vuodelta 1883 (Heikel 1883). Paikka sijaitsee Kittilän

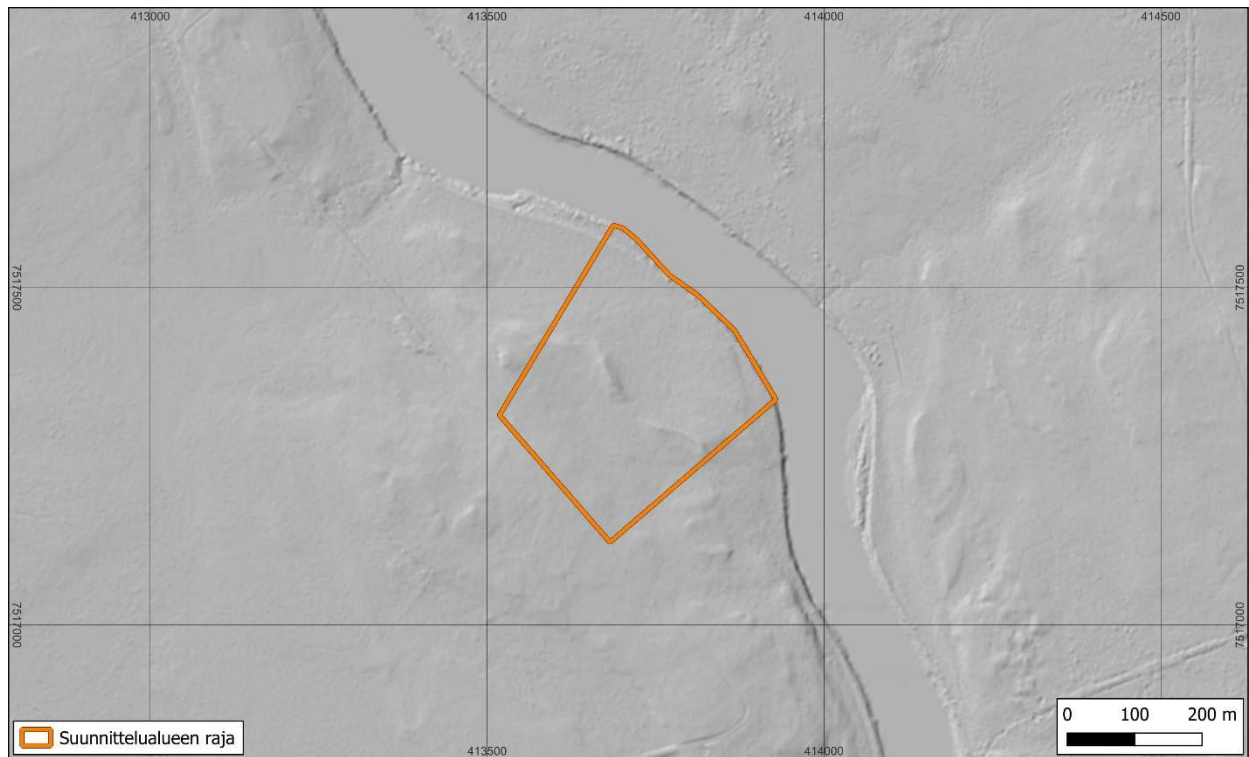
kylän pohjoisosissa. Lähimmät talot ovat Lonnakossa noin 600 m selvitysalueen rajasta etelään. Itse alueella ei näy kartalla merkittävää maankäyttöä (kuva 4). Alueen länsilaidalla kartalla kulkeva polku on edelleen osittain käytössä.

Maanmittauslaitoksen ilmakuvia on alueelta vuodesta 1957 eteenpäin. Ensimmäinen topografikartta löytyy vuodelta 1970. Tilanne näillä vastaa isojakokarttaa.

Maastossa tarkastettiin koko laajennusalue. Erityisesti keskityttiin rannan läheisyyteen. Ympäristöä tarkasteltiin silmämääräisesti ja ranta-aluetta haravoitiin metallinpaljastimella. Lisäksi tänne kaivettiin koekuoppia. Dokumentointi tehtiin sanallisesti ja valokuvaamalla. Reitti mitattiin Garmin Montana 700 satelliittipaikantimella. Sääolosuhteet olivat maastotöiden aikaan hyvät.

Kuva 2. Inventoitavan alueen raja ja maastossa tarkastetut alueet.

Kuva 3. Selvitysalue Maanmittauslaitoksen 0,5 p laserkeilaukseen perustuvalla rinnevarjosteella.

Kuva 4. Selvitysalue isojakokartalla (Heikel 1883).

Kuva 5. Rantametsää selvitysalueen eteläosassa. Etelästä.

Kuva 6. Kauempana rannasta rinne oli jyrkempi ja kasvoi mäntymetsää. Kaakosta.

Kuva 7. Selvitysalue on kuvassa tien oikealla puolen. Kaakosta.

3. Inventointihavainnot

Hankealue sijaitsee Ounasjoen lounaisrannalla Lonnakon pohjoispuolella Levitunturista kaakkoon. Alue on korkeudeltaan 182–195 m mpy. Alue on GTK:n ASD-tietokannan perusteella vedenkoskematonta.

Pääosa alueesta on mäntyä kasvavaa kangasmetsää. Rinne viettää kohti jokea. Rantatörmän päällä on hieman kosteampi kaistale, jossa kasvaa sekametsää. Törmän alla on alueen pohjoispäässä hieman tulvaniittyä. Maaperä on hiekkamoreenia ja rantatörmällä hiekkaa tai hietaa.

Esihistoriallisen tai historiallisen ajan käyttöä ajatellen rantatörmän yläpuolinen alue tarjoaa paikoin kohtuullisia paikkoja leiriytymiseen.

Erityisen hyvä ranta ei kuitenkaan ole, sillä parhaat kuivemmat paikat ovat hieman kauempana rannasta. Lisäksi pohjoisosaa lukuun ottamatta rantatörmä on varsin jyrkkä rantautumiseen. Inventoinnissa koko alueelta ei havaittu mitään arkeologisiin kohteisiin viittaavaa.

Oulussa 25.11.2024

Arttu Tokoi

Arkeologi, FM

Maanala Oy

4. Lähteet

Heikel, Anton 1883. *Kartta Kittilän jakokunnan tiluksista Kittilän pitäjässä Lapin kihlakuntaa ja Oulun Lääniä*. Kittilä 405:6^{7a}. Maanmittauslaitoksen arkisto.

Topografikartta 1970. 2734 03 *Riikonkumpu*.

Geologian tutkimuskeskuksen ASD-tietokanta (Ancient Shorelines database).
(gtkdata.gtk.fi/maankamara/)

Maanmittauslaitoksen historiallisten ilmakuvien arkisto. (paikkatietoikkuna.fi)